

رابطه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و پنج عامل شخصیت با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی

سمیرا خبره^۱

فاطمه گلشنی^۲✉

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۱/۲۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۱/۱۲

چکیده

هدف از مطالعه حاضر بررسی رابطه پنج عامل شخصیت و طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی بود. در یک مطالعه توصیفی همبستگی، ۲۵۰ نفر از جوانان دارای خالکوبی در محدوده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال به شیوه نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌های پنج عامل شخصیت نئو (فرم کوتاه)، طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه (فرم کوتاه) و تکانشگری بارت (BIS-11) جمع‌آوری شد. سپس داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS ۲۶ = تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که بین طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه محرومیت هیجانی، رهاشدگی، بی‌اعتمادی بدرفتاری، انزوای اجتماعی، شرم، شکست، وابستگی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، خود تحول نایافته، اطاعت، بازداری هیجانی و خویشتن‌داری و ویژگی شخصیتی وظیفه‌شناسی با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی همبستگی مثبت معنادار و بین ویژگی شخصیتی روان‌رنجورخویی با تکانشگری همبستگی منفی معنادار وجود دارد. همچنین بین ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، گشودگی و توافق‌پذیری و بین طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه ایثارگری، معیارهای سرسختانه و بزرگ منشی با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی رابطه معنادار وجود نداشت. همچنین متغیرهای روان‌رنجورخویی، طرح‌واره‌های شکست و نقص و شرم قادر به پیش‌بینی تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی بودند.

واژگان کلیدی: پنج عامل شخصیت، خالکوبی، طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه و تکانشگری.

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روان‌شناسی شخصیت، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران. khebrehsamira@gmail.com

۲. استادیار، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران. (نویسنده مسئول) Fa_golshani@yahoo.com

مقدمه

از مسائلی که افراد بسیاری به‌خصوص جوانان درگیر آن هستند، خالکوبی یا تتو^۱ است. مطالعات مطالعات اخیر نشان می‌دهد که امروزه تمایل افراد به مد و میزان اشتیاق افراد به اصلاح و جوان کردن بدن بیشتر است (سمز و کانو^۲؛ به نقل از مردای، ۱۳۹۶). شاید به لحاظ تاریخی خالکوبی مشکل اجتماعی نباشد، اما امروزه براساس مطالعات انجام شده راجع به کسانی که خالکوبی می‌کنند، جامعه و گروه‌های بسیار کمی آن‌ها را می‌پذیرند (شریفی مود و همکاران، ۱۳۸۶ به نقل از مردای ۱۳۹۶). خالکوبی نیز از عواملی است که می‌تواند جزء آسیب‌های اجتماعی به‌شمار رود و بر سلامت جسمی و روحی جوانان تأثیرگذار باشد. بر اساس آمار اعلام شده از سوی معاونت اجتماعی پلیس تهران بزرگ تقریباً ۲۵ درصد افراد ۱۸ تا ۳۰ ساله در دنیا خالکوبی دارند و پیش‌بینی می‌شود این ارقام افزایش یافته و ظرف چند سال آینده به ۴۰ درصد برسد (یکتا، زینب و مهوش رقیبی، ۱۳۹۴). از طرفی تکانشگری هسته اصلی بسیاری از آسیب‌های اجتماعی مانند سوء مصرف مواد، اختلال‌های شخصیت، بزهکاری و... است (قاسمی نظرآبادی، مریم؛ فروزنده، الهام، ۱۳۹۷). نخستین مؤلفه تکانشگری، هیجان‌خواهی است و نیاز به تجارب و احساسات پیچیده، نو و متنوع و میل به مخاطرات اجتماعی و فیزیکی جهت نیل به چنین تجاربی از ویژگی‌های هیجان‌خواهی است. دومین شکل‌گیری تکانشگری تمایل برای عمل بدون فکر است که تحت عنوان کنترل ضعیف رفتاری بررسی شده است (وونگ و همکاران، ۲۰۰۶). امروزه نظریه پنج عاملی شخصیت^۳ به رابطه ابعاد شخصیت با تکانشگری رویکرد روشن‌تری بخشیده است. در صورت کلی شخصیت عبارت است از الگوهای ویژه فکری احساسی و رفتاری که هر فرد را از افراد دیگر متمایز می‌کند (برنا، حمید و حیاتی، ۱۳۹۵). یکی از مهم‌ترین دسته‌بندی‌های مربوط به شخصیت، مدل پنج عاملی شخصیت^۴ است که در امتداد پنج عامل اصلی شامل روان رنجورخویی، برون‌گرایی، باز بودن به تجربه، توافق‌گرایی و وظیفه‌شناسی است. از طرف دیگر یکی از نظریه‌هایی که مکانیزم‌های زیربنایی در پدیدآیی رفتارهای تکانشی را تبیین می‌کند، نظریه طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه است (یانگ^۵ و همکاران، ۲۰۰۳). مطابق با نظر یانگ (۱۹۹۹) طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب‌رسان در فرد هستند که در ابتدای رشد و تحول به علت ارضا نشدن نیازهای

^۱. Tatto

^۲. Sams and cano

^۳. Five Factor Theory Of Personality

^۴. Five Factor Personality Model

^۵. Yang

هیجانی، در ذهن شکل گرفته و در مسیر زندگی تکرار می‌شوند (خدابخشی کولایی، علیزاده، منصور، پوراابراهیم و فلسفی‌نژاد، ۱۳۹۳)

تکانشگری مفهومی چندبعدی از انجام رفتارهایی بدون احتیاط و پاسخ نابهنگام به محرک‌هایی است که اغلب پیامدهای آزاردهنده‌ای ایجاد می‌کنند (مولرو و همکاران، ۲۰۱۱). شخصیت بیان‌کننده آن دسته از ویژگی‌های فرد یا افراد است که شامل الگوهای ثابت فکری، عاطفی و رفتاری آن‌هاست (پروین و جان^۱، ۲۰۰۵؛ ترجمه کدیور و جوادی، ۱۳۹۵). طرحواره‌های ناسازگارانه اولیه عمیق‌ترین سطح شناخت هستند و اصول ثابت و دراز مدتی هستند که در دوران کودکی به‌وجود می‌آیند، در زندگی بزرگسالی تداوم می‌یابند و با ناکارآمدی زیاد مشخص می‌شوند. این طرحواره‌ها الگویی برای پردازش تجارب بعدی محسوب می‌شوند (یانگ ۹۹۹۱ به نقل از یانگ و همکاران، ۲۰۰۳). واعظی و خوش‌روش (۱۳۹۷) با پژوهش درباره نقش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در پیش‌بینی رفتارهای پرخطر در دانش‌آموزان، به طور جامع رابطه این دو متغیر را بررسی کرده است. نمونه تحقیق ۴۱۵ دانش‌آموز مقطع سوم متوسطه و پیش‌دانشگاهی شهرستان کرج، ۴۰۲ پسر و ۲۱۱ دختر را در برمی‌گیرد که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند. برای سنجش خطرپذیری از مقیاس خطرپذیری محقق ساخته (رجایی، شفیعی، ۱۳۹۱) و برای سنجش طرح‌واره از پرسشنامه فرم کوتاه یانگ استفاده شد. نتایج نشان داد رابطه مثبت و معناداری بین مولفه‌های طرح‌واره با رفتارهای پرخطر وجود دارد. همچنین مولفه‌های آسیب‌پذیری از بیماری ۲۶٪ محرومیت هیجانی ۳۳٪ وابستگی عاطفی ۳۶٪ استحقاق و بزرگ‌منشی ۳۹٪ خویشتن‌داری ۴٪ معیارهای سرسختانه ۱۴٪ بیش‌ترین واریانس رفتارهای پرخطر را در دانش‌آموزان تبیین می‌کند.

هدف از پژوهش انجام شده دیگر ویگاناپا، تیان‌شمو^۲ (۲۰۱۸) بررسی تأثیر واسطه‌گری خودکنترلی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیت و تکانشگری در بافت فرهنگی چین است. در مجموع ۸۰۴ شرکت‌کننده بسته‌های پرسشنامه‌ای را ارزیابی کردند که خصوصیات شخصیتی، تکانشگری و خودکنترلی را ارزیابی می‌کردند. خصوصیات شخصیتی با پرسشنامه پنج‌عاملی شخصیت چینی و مقیاس تحریک‌پذیری بارت و خودکنترلی توسط (SCS) اندازه‌گیری می‌شود. نتایج همبستگی نشان داد که صراحت، با وجدان بودن، برون‌گرایی و موافقت‌جویی با خودکنترلی همبستگی مثبت نشان دادند. عصب‌گرایی با تکانشگری رابطه مثبت و با خودکنترلی، همبستگی منفی داشت. علاوه بر این

¹. Parvin and John

². Weiganapan and Tianxinmao

تجزیه و تحلیل‌های میانجی‌گری نشان داد که سه عامل شخصیت (گشودگی، باوجدان بودن و روان رنجورخویی) اثرات غیر مستقیم خود را برانگیختگی از طریق خود کنترلی اعمال می‌کنند. بر این اساس هدف عمده پژوهش حاضر، تعیین رابطه طرح‌واره‌های ناسازگاران اولیه و پنج عامل شخصیت با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی بود. پژوهش در صدد پاسخ‌گویی به سؤال اصلی زیر بود:

آیا بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و پنج عامل شخصیت با نقش تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی رابطه وجود دارد یا خیر؟

روش پژوهش

مطالعه حاضر، توصیفی و از نوع همبستگی و از نظر اهداف بنیادی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه جوانان مراجعه‌کننده به سالن‌های ورزشی و آرایشی منطقه ۲ شهر تهران بودند که حداقل یک بار خالکوبی کرده بودند. این افراد در محدوده سنی ۱۸ تا ۳۵ سال قرار داشتند. برای برآورد حجم نمونه از فرمول پیشنهادی تاباچنیک وفیدل^۱ (۲۰۰۷) استفاده شده است و بر اساس فرمول پیشنهادی آن‌ها، حداقل حجم نمونه در مطالعات همبستگی از فرمول زیر محاسبه می‌شود.

$$N=50+8m$$

در این فرمول N حجم نمونه و m تعداد متغیرهای پیش‌بین است که با توجه به دو متغیر پیش‌بین در این پژوهش محاسبه به صورت زیر است:

$$N=50+8(15+5)=210$$

اما برای اطمینان از حجم نمونه ۲۵۰ نفر با روش نمونه‌گیری غیر تصادفی و هدفمند انتخاب شده‌اند. برای جمع‌آوری داده نیز از پرسشنامه‌های زیراستفاده شد:

الف) پرسشنامه طرح‌واره‌های ناسازگاران اولیه (YSQ-SF)

این پرسشنامه را یانگ و براون^۲ (۲۰۰۳) برای اندازه‌گیری طرح‌واره‌های ناسازگاران اولیه ساخته‌اند. همچنین فرم کوتاه پرسشنامه طرح‌واره‌ها برای اندازه‌گیری پانزده طرح‌واره ناسازگار اولیه بر اساس فرم اصلی تهیه شده است. فرم بلند دارای ۲۵۰ گویه و فرم کوتاه ۷۵ گویه دارد. هر گویه بر روی یک

^۱. Tabachnic, Fidell

^۲. Brown

مقیاس ۵ درجه‌ای کاملاً غلط- ۱ تقریباً غلط- ۲ کمی درست- ۳ تقریباً درست- ۴ کاملاً درست- ۵ نمره‌گذاری می‌شود. در فرم کوتاه، هر طرح‌واره توسط ۵ گویه سنجیده می‌شود. در این پرسشنامه نمره بالا نشان‌دهنده طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه است. در پژوهش حاضر به‌منظور سنجش طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه از فرم کوتاه آن یعنی ۷۵ سؤالی این پرسشنامه استفاده خواهد شد که ۱۵ طرح‌واره ناسازگارانه اولیه را در قالب ۵ حوزه می‌سنجد.

اولین پژوهش جامع درباره ویژگی‌های روان‌سنجی این پرسشنامه توسط اسمیت، جونیر، یانگ و تلچ^۱ (۱۹۹۵) انجام شده است. در این پژوهش برای هر طرح‌واره ناسازگارانه اولیه ضریب آلفای از ۸۳ صدم (برای طرح‌واره خود تحول نیافته /گرفتار) تا ۹۶ صدم (برای طرح‌واره نقص و شرم) به‌دست آمد و ضریب باز آزمایی در جمعیت غیر بالینی بین ۵۰ صدم تا ۸۲ صدم بود. همچنین آن‌ها نشان دادند که این پرسشنامه با مقیاس‌های ناراحتی روان‌شناختی، احساس ارزشمندی، آسیب‌پذیری شناختی نسبت به افسردگی و نشانه‌شناسی اختلالات شخصیت، روایی همگرا و افتراقی خوبی نشان داده است.

هوفارت^۲ و همکاران، (۲۰۰۶)؛ والر، میلر، اوهانیان^۳، (۲۰۰۱)؛ ریجکبور، برگ^۴، (۲۰۰۵)؛ بارانف، اوی، چو، کوون^۵ (۲۰۰۶) ضریب آلفا را برای تمام مقیاس ۹۴ صدم و پایایی بالاتر از متوسط را برای هر یک از مقیاس‌ها به‌دست آوردند.

در پژوهشی که یوسفی (۱۳۸۹) انجام داده است، ضریب اعتبار پرسشنامه از طریق روش آلفای کرونباخ ۸۸ صدم به‌دست آمد. این ضریب برای حوزه‌های طرح‌واره‌ها در دامنه‌ای از ۵۵ صدم تا ۸۹ صدم قرار داشت. همچنین ضریب اعتبار پرسشنامه طرح‌واره یانگ از طریق با آزمایی پس از دو هفته برابر با ۷۶ صدم به‌دست آمد.

ب) پرسشنامه شخصیتی نئو (NEO-FFI-60)

پرسشنامه نئو یکی از آزمون‌های شخصیتی است که بر اساس تحلیل عوامل ساخته شده است. در واقع در ساخت این پرسشنامه از آخر به اول حرکت شده است، به این معنی که اول سنجش‌های مرتبط با صفات فراگیر از طریق پرسشنامه انجام شد، بعد براساس تیمارهای آماری و تحلیل عاملی اکتشافی پنج عامل شناسایی شد. در گام بعدی عوامل تحلیل محتوا شدند و در نهایت نظریه شخصیتی پنج عاملی تدوین شده است. این پرسشنامه از جدیدترین ابزارها در زمینه شخصیت است

¹ Smith , Junior and Telch

² Hoffart

³ Waller, Meyer and Ohanian

⁴ Rijkeboer and Bergh

⁵ Barranoff, Oei, Cho and Kwon

که مک کری و کاستادر سال ۱۹۸۵ تحت عنوان پرسشنامه شخصیتی نئو معرفی کرده‌اند. فرم تجدید نظر شده پرسشنامه نئو ارائه شده است و در نهایت فرم کوتاه آن یا همین نسخه حاضر و ۶۰ سؤالی برای صرفه‌جویی در وقت و هزینه، تهیه و استانداردسازی شده است. عوامل پنج‌گانه شخصیتی این مدل شخصیتی عبارت‌اند از: روان‌نژندی - برون‌گرایی - انعطاف‌پذیری - دلپذیر بودن یا موافقت‌جویی - مسئولیت‌پذیری و با وجدان بودن.

پاسخنامه این پرسشنامه بر اساس مقیاس لیکرتی (کاملاً مخالفم - مخالفم - بی‌تفاوت - موافقم و کاملاً موافقم) تنظیم شده است. به این معنی که در نمره‌گذاری برخی از مواد فرم کوتاه پرسشنامه، به کاملاً مخالفم نمره ۴، مخالفم نمره ۳، بی‌تفاوت نمره ۲ و موافقم نمره ۱ و کاملاً موافقم نمره صفر تعلق می‌گیرد (گروسی، فرشی، ۱۳۸۰). این پرسشنامه را مک کری و کاستا روی ۲۰۸ نفر از دانشجویان آمریکایی به فاصله سه ماه اجرا کردند که ضرایب اعتبار آن بین ۷۵ صدم تا ۸۳ صدم به دست آمده است. اعتبار دراز مدت این پرسشنامه نیز ارزیابی شده است یک مطالعه طولانی شش ساله روی مقیاس‌های روان رنجور خویی، برون‌گرایی و باز بودن نسبت به تجربه، ضریب‌های اعتبار ۶۸ صدم تا ۸۳ صدم را در گزارش‌های شخصی و نیز در گزارش‌های زوجها نشان داده است. ضریب اعتبار دو عامل سازگارتر و با وجدان بودن به فاصله دو سال به ترتیب ۷۹ درصد و ۶۳ درصد بوده است (مک کری و کاستا، ۱۹۸۳ به نقل از گروسی و فرشی، ۱۳۸۰) در پژوهش حاضر با استفاده از روش همسانی درونی، ضریب آلفای کرونباخ برای هر یک از پنج صفت: روان رنجور خویی، برون‌گرایی، گوشودگی، سازگاری و با وجدان بودن به ترتیب ۰/۵۵، ۰/۷۴، ۰/۲۷، ۰/۳۸، ۰/۷۷ به دست آمد.

ج) مقیاس تکانشگری بارت (BIS-11)^۱

مقیاس تکانشگری بارت را پاتون^۲، استنفورد^۳ و بارت (۱۹۹۵) طراحی کرده‌اند. این مقیاس دارای ۳۰ آیتم است. نمره‌گذاری مقیاس تکانشگری بارت در قالب مقیاس رتبه‌ای (هرگز الی اغلب) صورت می‌گیرد. این مقیاس ده سؤال منفی دارد که به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شود.

پایایی مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۸۳ درصد و برای زیر مقیاس‌های حرکتی، شناختی و بی‌برنامگی به ترتیب عبارت‌اند از ۷۴ درصد ۷۴ درصد و ۷۳ درصد. در ایران اختیاری و همکاران (۱۳۸۷) ضریب آلفای ۷۸ درصد را برای تکانشگری شناختی و ۶۳ درصد را برای تکانشگری حرکتی و ۴۷ درصد را برای تکانشگری بی‌برنامگی و ۸۳ درصد را برای کل آزمون گزارش کردند. نتایج نشان داده است که این مقیاس با پرسشنامه‌های خودسنجی تکانشگری مانند مقیاس

^۱ The Barratt Impulsiveness Scale

^۲ Patton

^۳ Stanford

هیجان خواهی زاگرم، مقیاس تکانشگری آیزنک و مقیاس بازداری و فعال سازی رفتاری، همبستگی خوبی دارد. استنفورد و همکاران (۲۰۰۹) در این مطالعه پایایی کل پرسشنامه را ۸۰ درصد به دست آوردند. در نهایت برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده توسط پرسشنامه‌های فوق از شاخص‌ها و روش‌های آماری توصیفی برای به دست آوردن فراوانی، درصد، میانگین و انحراف استاندارد و سپس از آمار استنباطی برای به دست آوردن آزمون t مستقل و ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه به کمک نرم‌افزار spss استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش بیان‌کننده آن بود که ۲۶/۶ درصد (۶۶ نفر) مرد و ۷۳/۴ درصد (۱۸۲ نفر) زن بودند و ۷۳ درصد (۱۸۱ نفر) مجرد، ۲۷ درصد (۶۷ نفر) متأهل بودند. همچنین تحصیلات شرکت‌کنندگان در این پژوهش بدین صورت بود که ۲۵ درصد (۶۲ نفر) دیپلم و پایین‌تر، ۵۷/۳ درصد (۱۴۲ نفر) لیسانس، ۱۴/۱ درصد (۳۵ نفر) فوق لیسانس و ۳/۶ درصد (۹ نفر) دکتری بودند. سن شرکت‌کنندگان بدین صورت بود که ۶/۵ درصد (۱۶ نفر) بین ۱۸ - ۲۰ سال، ۶ درصد (۱۵ نفر) ۲۱ - ۲۳ سال، ۲۰/۶ درصد (۵۱ نفر) بین ۲۴ - ۲۶ سال، ۳۱ درصد (۷۷ نفر) بین ۲۷ - ۲۹ سال، ۲۰/۲ درصد (۵۰ نفر) بین ۳۰ - ۳۲ سال و ۱۵/۷ درصد (۳۹ نفر) ۳۳ - ۳۵ سال داشتند. در ادامه میانگین و انحراف معیار محاسبه شده در جداول ذیل ارائه شده است.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
محرومیت هیجانی	۱۳.۵۴	۶.۳۹	.۶۷	-.۱۹
رها شدگی	۱۴.۲۵	۶.۱۲	.۵۹	-.۳۸
بی‌اعتمادی بد رفتاری	۱۴.۶۵	۵.۹۳	.۴۹	-.۲۹
انزوای اجتماعی بیگانگی	۱۲.۳۴	۵.۰۵	.۶۴	-.۲۳
شرم	۱۱.۰۲	۶.۰۲	۱.۱۴	.۸۲
شکست	۱۳.۸۰	۶.۷۴	.۸۲	.۰۷
وابستگی	۱۰.۵۵	۵.۱۰	.۹۲	.۵۷
آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری	۱۱.۹۳	۵.۸۹	.۷۲	.۰۴
خویش‌تن تحول نیافته	۱۲.۸۱	۵.۶۰	.۳۶	-.۵۹
اطاعت	۱۲.۱۰	۵.۸۴	.۵۳	-.۵۵

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
ایثارگری	۱۷.۵۲	۵.۴۴	.۱۰	-.۷۰
بازداری هیجانی	۱۴.۲۸	۵.۶۱	.۱۹	-.۴۴
معیارهای سرسختانه	۱۸.۱۷	۵.۶۵	.۰۱۳	-.۵۴
بزرگ‌منشی	۱۷.۳۹	۵.۶۰	.۱۶	-.۳۷
خویشتن‌داری	۱۴.۷۰	۴.۹۷	.۲۹	.۳۷
روان‌رنجورخویی	۲۲.۸۴	۵.۵۹	-.۰۰۵	-.۴۴
برون‌گرایی	۱۸.۱۹	۴.۳۲	.۰۰۲	.۳۰
گشودگی	۲۱.۳۱	۴.۴۱	-.۰۶۲	-.۰۰۲
توافق	۱۹.۳۴	۴.۴۳	-.۰۰۱	.۰۹
وظیفه‌شناسی	۱۹.۳۰	۴.۲۲	.۶۳	۱.۲۱
تکانشگری	۶۹.۵۶	۹.۹۵	.۶۴	.۳۰

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، میانگین هر یک از متغیرها مشخص است. همچنین با توجه به اینکه یک ملاک معمول برای ارزیابی نرمال بودن، بررسی کجی (چولگی) است. برخی معتقدند که کجی باید بین $+2$ و -2 باشد تا نرمال بودن توزیع پذیرفته شود. همان‌گونه که نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد نمرات کجی تمامی متغیرها در این محدوده قرار دارد. بنابراین، می‌توان پذیرفت که نمرات آن‌ها از توزیع نرمال پیروی کند. در ادامه رابطه طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی در جدول ۲ بررسی می‌شود.

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد، ضریب همبستگی متغیرها مشخص است که با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی ارتباط معنادار وجود دارد ($p < 0.05$). زیرا سطح معناداری به دست آمده کم‌تر از پنج صدم است. در نتیجه با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین محرومیت هیجانی، رهاشدگی بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی بدرفتاری، انزوای اجتماعی بیگانگی، شرم، شکست، وابستگی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، خویشتن تحول‌نیافته، اطاعت، بازداری هیجانی و خویشتن‌داری رابطه معنادار وجود دارد. اما بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ایثارگری ($r = 0.03$)، معیارهای سرسختانه ($r = 0.05$) و بزرگ‌منشی ($r = 0.05$)، با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی ارتباط معنادار وجود ندارد ($p > 0.05$).

جدول ۲: همبستگی بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی

سطح معناداری	ضریب همبستگی	متغیر ملاک	متغیر پیش بین
۰/۰۰۰۱	.۲۷**	تکانشگری	محرومیت هیجانی
۰/۰۰۰۱	.۲۷**		رها شدگی بی‌ثباتی
۰/۰۰۰۱	.۲۰**		بی‌اعتمادی
۰/۰۰۰۱	.۳۴**		انزوای اجتماعی بیگانگی
۰/۰۰۰۱	.۴۱**		شرم
۰/۰۰۰۱	.۴۶**		شکست
۰/۰۰۰۱	.۴۳**		وابستگی
۰/۰۰۰۱	.۳۷**		آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری
۰/۰۰۰۱	.۳۱**		خویش‌نخواستن تحول‌نیافته
۰/۰۰۰۱	.۳۵**		اطاعت
۰/۰۶۳	۰.۰۳		ایثارگری
۰/۰۰۰۱	.۳۵**		بازداری هیجانی
۰/۰۳۶	۰.۰۵		معیارهای سرسختانه
۰/۰۳۵	۰.۰۵		بزرگ‌منشی
۰/۰۰۰۱	.۳۴**		خویش‌نخواستن داری

** در سطح ۰/۰۱ معنادار است. * در سطح ۰/۰۵ معنادار است.

در نتیجه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه محرومیت هیجانی، رهاشدگی بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی بد رفتاری، انزوای اجتماعی بیگانگی، شرم، شکست، وابستگی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، خویش‌نخواستن تحول‌نیافته، اطاعت، بازداری هیجانی و خویش‌نخواستن داری با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. مثبت بودن رابطه یعنی با افزایش طرحواره‌های ناسازگار اولیه جوانان دارای خالکوبی، تکانشگری آن‌ها افزایش می‌یابد و بالعکس. لذا با افزایش طرحواره‌های ناسازگار اولیه میزان تکانشگری نیز افزایش می‌یابد. در جدول ۳ رابطه پنج عامل شخصیت (برون‌گرایی - روان رنجورخویی - گشودگی - توافق و وظیفه‌شناسی) با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی بررسی می‌شود:

جدول ۳: همبستگی بین ویژگی‌های شخصیتی با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی

متغیر پیش‌بین	متغیر ملاک	ضریب همبستگی	سطح معناداری
روان رنجورخویی	تکانشگری	۰.۵۰**	۰/۰۰۰۱
برون‌گرایی		۰.۱۱	۰/۰۸
گشودگی		-۰.۰۷	۰/۲۳
توافق		-۰.۰۵	۰/۳۷
وظیفه‌شناسی		۰.۲۲**	۰/۰۰۰۱

همان‌طور که جدول ۳ نشان می‌دهد بین ویژگی‌های شخصیتی روان رنجورخویی ($r = -0/50$) و وظیفه‌شناسی ($r = 0/22$) با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی ارتباط معنادار وجود دارد ($p < 0/05$). زیرا سطح معناداری به دست آمده کم‌تر از پنج صدم است. در نتیجه با ۹۵ درصد اطمینان می‌توان گفت که بین روان‌رنجورخویی و وظیفه‌شناسی با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی رابطه معنادار وجود دارد، اما بین ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی ($r = 0/11$)، گشودگی ($r = -0/07$) و توافق ($r = -0/05$)، با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی ارتباط معنادار وجود ندارد ($p > 0/05$). همچنین باید گفت که بین ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخویی با تکانشگری همبستگی منفی معنادار وجود دارد. منفی بودن رابطه یعنی با افزایش روان‌رنجورخویی در جوانان دارای خالکوبی، تکانشگری آن‌ها کاهش می‌یابد و بالعکس. از طرف دیگر بین ویژگی‌های شخصیتی وظیفه‌شناسی، با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. مثبت بودن رابطه یعنی با افزایش وظیفه‌شناسی جوانان دارای خالکوبی، تکانشگری آن‌ها افزایش می‌یابد و بالعکس. در نهایت به منظور پیش‌بینی تکانشگری جوانان دارای خالکوبی براساس ویژگی‌های شخصیتی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه با توجه به اینکه متغیرها کمی هستند و تخطی از نرمال بودن در داده‌ها مشاهده نشد، از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شد. در ادامه تجزیه و تحلیل، جدول آنالیز واریانس و همچنین جدول معناداری ضرایب خط رگرسیون بررسی و تحلیل می‌شود.

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌کنید در گام اول که روان رنجورخویی وارد معادله شده است، مقدار ضریب همبستگی چند گانه $0/50$ شد؛ بدین معنی که روان رنجورخویی توانسته حدود ۲۶ درصد از تکانشگری جوانان دارای خالکوبی را تبیین کند. در گام دوم با اضافه شدن مؤلفه دوم یعنی شکست به معادله، میزان ضریب همبستگی چند گانه به $0/58$ افزایش یافته است، یعنی که دو مؤلفه فوق‌رومی هم‌رفته ۳۴ درصد از تکانشگری جوانان دارای خالکوبی را تبیین کرده‌اند. در نهایت در گام سوم با اضافه شدن مؤلفه سوم یعنی دیدگاه شرم به معادله، میزان ضریب همبستگی چند

گانه به ۰/۶۱ افزایش یافته است، یعنی که سه مؤلفه فوق روی هم رفته ۳۷ درصد از تکانشگری جوانان دارای خالکوبی را تبیین کرده‌اند. بالاخره ضریب رگرسیون و نتیجه کلی رگرسیون محاسبه شده نیز در جدول شماره ۵ آمده است.

جدول ۴: همبستگی چندگانه در پیش‌بینی تکانشگری براساس ویژگی‌های شخصیتی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه

متغیر ملاک	گام‌ها	ضریب همبستگی چندگانه R	مجدور همبستگی	مجدور همبستگی تعدیل شده
تکانشگری	گام اول	.۵۰	.۲۶	.۲۵
	گام دوم	.۵۸	.۳۴	.۳۳
	گام سوم	.۶۱	.۳۷	.۳۷

با توجه به جدول ۵ می‌توان عنوان کرد که میزان F به دست آمده برای گام اول؛ دوم و سوم در سطح $p < ۰/۰۰۱$ از لحاظ آماری معنادار است. بنابراین، رگرسیون انجام شده معنادار بوده و در نتیجه نتایج آن قابلیت تعمیم به جامعه آماری مورد بررسی را دارا است. جدول ۶ همبستگی چندگانه بین متغیرها را در تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد.

جدول ۵: خلاصه تحلیل واریانس برای رگرسیون گام به گام تکانشگری جوانان دارای خالکوبی براساس ویژگی‌های شخصیتی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه

گام‌ها	منبع تغییرات	مجموع مجدورات	DF	میانگین مجدورات	F	سطح معناداری
گام اول	رگرسیون	۶۳۴۸.۶۷	۱	۶۳۴۸.۶۷	۸۶.۲۱	۰/۰۰۰۱
	باقیمانده	۱۸۱۱۴.۴۱	۲۴۶	۷۳.۶۳		
	کل	۲۴۴۶۳.۰۹	۲۴۷			
گام دوم	رگرسیون	۸۳۴۸.۷۹	۲	۴۱۷۴.۳۹	۶۳.۴۶	۰/۰۰۰۱
	باقیمانده	۱۶۱۱۴.۲۹	۲۴۵	۶۵.۷۷		
	کل	۲۴۴۶۳.۰۹	۲۴۷			
گام سوم	رگرسیون	۹۲۶۷.۵۷	۳	۳۰۸۹.۱۹	۴۹.۶۰	۰/۰۰۰۱
	باقیمانده	۱۵۱۹۵.۵۱	۲۴۴	۶۲.۲۷		
	کل	۲۴۴۶۳.۰۹	۲۴۷			

جدول ۶: ضرایب رگرسیون پیش‌بینی تکانشگری براساس ویژگی‌های شخصیتی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه

گام‌ها	متغیرهای پیش‌بین	B	Std.Error	Beta	T	سطح معناداری
گام اول	مقدار ثابت	۹۰.۲۷	۲.۲۹		۳۹.۳۱	۰/۰۰۰۱
	روان‌رنجورخویی	-۹۰	۰.۹	-۰.۵۰	-۹.۲۸	۰/۰۰۰۱
گام دوم	مقدار ثابت	۷۸۸۳	۳.۰۰		۲۶.۲۵	۰/۰۰۰۱
	روان‌رنجورخویی	-۶۸	۰.۱۰	-۰.۳۸	-۶.۷۹	۰/۰۰۰۱
	شکست	۴۶	۰.۰۸	۰.۳۱	۵.۵۱	۰/۰۰۰۱
گام سوم	مقدار ثابت	۷۲.۴۲	۳.۳۶		۲۱.۵۳	۰/۰۰۰۱
	روان‌رنجورخویی	-۷۵	۰.۱۰	-۰.۴۲	-۷.۵۵	۰/۰۰۰۱
	شکست	۳۷	۰.۰۸	۰.۲۵	۴.۴۰	۰/۰۰۰۱
	شرم	۴۷	۰.۱۲	۰.۲۰	۳.۸۴	۰/۰۰۰۱

با توجه به اطلاعات جدول ۶ همان‌طور که مشاهده می‌شود سطح معناداری متغیرهای روان‌رنجورخویی، شکست و شرم کم‌تر از ۰/۰۵ و معنادار است. به عبارت دیگر می‌توان بیان کرد که متغیرهای روان‌رنجورخویی، شکست و شرم قادر به پیش‌بینی تکانشگری جوانان دارای خالکوبی است. هم‌چنین باید گفت طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شکست و شرم پیش‌بینی‌کننده معنادار مثبت تکانشگری جوانان دارای خالکوبی است؛ یعنی با افزایش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شکست و شرم جوانان دارای خالکوبی؛ تکانشگری آن‌ها افزایش می‌یابد و روان‌رنجورخویی پیش‌بینی‌کننده معنادار منفی تکانشگری جوانان دارای خالکوبی است یعنی با افزایش روان‌رنجورخویی جوانان دارای خالکوبی؛ تکانشگری آن‌ها کاهش می‌یابد. با توجه به وزن بتا (ضرایب رگرسیون) معادله اثر طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و ویژگی‌های شخصیتی بر تکانشگری به شکل زیر است:

$$\text{تکانشگری} = ۷۴/۴۲ + \text{روان‌رنجورخویی} (-۰/۴۲) + \text{شکست} (۰/۲۵) + \text{شرم} (۰/۲۰)$$

در نهایت باید گفت که متغیرهای برون‌گرایی، گشودگی، توافق و وظیفه‌شناسی، محرومیت هیجانی، رهاشدگی، بی‌اعتمادی بدرفتاری، انزوای اجتماعی بیگانگی، وابستگی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، خویش‌تن تحول‌نیافته، اطاعت، ایثارگری، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، بزرگ‌منشی، خویش‌تن‌داری به دلیل معنادار نبودن از معادله خارج شدند.

بحث و نتیجه گیری

در پاسخ به فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه « طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی رابطه دارد» نتایج بیان‌کننده آن بود که بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه محرومیت هیجانی، رهاشدگی بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی بد رفتاری، انزوای اجتماعی بیگانگی، شرم، شکست، وابستگی، آسیب‌پذیری در برابر ضرر و بیماری، خویشتن تحول‌نیافته، اطاعت، بازداری هیجانی و خویشتن‌داری با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. مثبت بودن رابطه یعنی با افزایش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه جوانان دارای خالکوبی، تکانشگری آن‌ها افزایش می‌یابد و بالعکس. لذا با افزایش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه میزان تکانشگری نیز افزایش می‌یابد. اما بین طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه ایثارگری، معیارهای سرسختانه و بزرگ‌منشی، با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی ارتباط معنادار وجود ندارد. این یافته همسو با پژوهش‌های واعظی و خوش‌روش (۱۳۹۷) است.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت طرح‌واره‌های ناسازگار موجب سوگیری در تفسیر رویدادها می‌شوند که موجب بدفهمی، نگرش‌های تحریف شده، هدف‌ها و انتظارات نامعقول می‌شود. نیازهای اولیه مانند امنیت، احساس آرامش، ثبات، همدلی و پذیرش در افراد دارای طرح‌واره‌های ناسازگار حوزه بریدگی و طرد، به‌درستی شکل نگرفته است (باخ، لاکوود و یانگ^۱، ۲۰۱۸) افرادی که طرح‌واره‌هایشان در این حوزه قرار دارد، نمی‌توانند دلبستگی‌های ایمن و رضایت بخشی با دیگران برقرار کنند. چنین افرادی معتقدند که نیاز آن‌ها به ثبات، امنیت، محبت، عشق و تعلق خاطر برآورده نخواهد شد. افرادی که طرح‌واره ناسازگار بی‌اعتمادی/بد رفتاری دارند، اعتقاد دارند که دیگران با کوچک‌ترین فرصت از آن‌ها سوءاستفاده می‌کنند، افرادی که دارای طرح‌واره رهاشدگی/بی‌ثباتی هستند، اعتقاد دارند روابطشان با افراد مهم زندگی ثباتی ندارد. آن‌ها احساس می‌کنند افراد مهم روابط مهم زندگیشان در کنارشان نمی‌مانند (بودوخا، پریزایگادزکی لیونت و هاوتکییتی^۲، ۲۰۱۶). این ویژگی‌ها زمینه‌ساز رفتارهای پرخطر و تکانشگری هستند. به علاوه، افرادی که طرح‌واره‌های آن‌ها در حوزه خودمختاری و عملکرد مختل قرار دارد، از خودشان و محیط اطرافشان، انتظاراتی دارند که در توانایی آن‌ها برای تفکیک خود از نماد والدین و دستیابی به عملکرد مستقل مانع ایجاد می‌کند، آن‌ها نمی‌توانند هویت مستقلی درباره خودشان به دست بیاورند (تیم، ۲۰۱۰) و افرادی که طرح‌واره‌هایشان در حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری قرار دارد، احساس‌ها و تکانه‌های خودانگیخته را واپس زنی می‌کنند. آن‌ها اغلب تلاش می‌کنند تا بتوانند طبق قواعد انعطاف‌ناپذیر و

^۱. Bach, Lockwood and Young

^۲. Boudoukha., Przygodzki-Lionet and Hautekeete

درونی شده خود عمل کنند؛ این افراد معمولاً احساس بدبینی، نگرانی و ترس دارند. در نتیجه می‌توان گفت که از آنجا که طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه به عنوان بنیادهای شناختی ناکارآمد بر نحوه ادراک پدیده‌ها و شکل‌گیری روان‌بنه‌های فرد مؤثر بوده و می‌تواند آسیب‌های روان‌شناختی و اجتماعی پدید آورد، لذا رفتار تکانشگری، می‌تواند بر پایه این بنیادهای ناکارآمد شکل گرفته و سازمان یابد. در حقیقت طرح‌واره‌ها تعبیرها و تفسیرهای فرد از هر رویدادی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و فرد براساس این پیش‌زمینه‌هایی که در ذهن دارد از رویدادها برداشت خاص خود را دارد.

در پاسخ به فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه « پنج عامل شخصیت (برون‌گرایی - روان‌رنجورخویی - گشودگی - توافق و وظیفه‌شناسی) با تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی رابطه دارد »؛ نتایج بیان‌کننده آن بود که بین ویژگی‌های شخصیتی روان‌رنجورخویی با تکانشگری همبستگی منفی معنادار وجود دارد. از طرف دیگر بین ویژگی‌های شخصیتی وظیفه‌شناسی، با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد. اما بین ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، گشودگی و توافق، با تکانشگری جوانان دارای خالکوبی ارتباط معنادار وجود ندارد. پژوهشی دیده نشده که این موضوع را در افراد دارای خالکوبی بررسی کرده باشد، اما با پژوهش‌های که در جوامع دیگر صورت گرفته مانند ویگاناپان، تیانشمو (۲۰۱۸) غیرهمسو است. در تبیین غیرهمسویی این یافته می‌توان به تفاوت جامعه آماری این پژوهش با سایر پژوهش‌ها اشاره کرد. در پژوهش‌های قبلی جامعه آماری شامل دانشجویان بوده، اما در پژوهش حاضر جامعه آماری در برگیرنده جوانان دارای خالکوبی است. این افراد به‌دنبال گریز از هنجارهایی هستند که در جامعه تأیید شده است. قانون، ارزش‌های مدنظر جامعه، مناسک و سنت‌های پذیرفته شده کهن جامعه، خالکوبی را خلاف هنجار در نظر می‌گیرند و این قضیه به سرخوردگی و نوعی محرومیت نسبی برای افراد خالکوبی‌کننده منجر شده است و برای جبران این نقص (پذیرش اجتماعی) این رفتارها را انجام می‌دهند (مردای، ۱۳۹۶).

از طرف دیگر درباره شایع شدن یک پدیده بین قشر خاصی از جامعه به‌ویژه جوانان عوامل متعددی نقش دارد که همانندسازی، عضو گروه‌های همتا یا همان پیروی از مدی یکی از این عوامل محسوب می‌شود. از طرفی گاهی انجام کاری در میان افراد و چهره‌های خاصی از جامعه که در میان مردم سرشناس هستند، مانند هنرمندان، ورزشکاران و دیگر چهره‌های مطرح، زمینه‌ای را فراهم می‌آورد تا دیگر افراد جامعه و به خصوص جوانان به نوعی از این افراد الگو برداری کرده و از آنها تبعیت کنند. خالکوبی نیز یکی از همین پدیده‌ها است. در نهایت پیشنهاد می‌شود در

پژوهش‌های آتی، با استفاده از ابزارها و روش‌های مختلف، نقش ویژگی‌های شخصیتی بر رفتارهای تکانشگری جوانان دارای خالکوبی بررسی شود.

در پاسخ به فرضیه پژوهش مبنی بر اینکه «طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه و پنج عامل شخصیت قادر به پیش‌بینی تکانشگری جوانان دارای خالکوبی است» نتایج بیان‌کننده آن بود که متغیرهای روان رنجورخویی، شکست و شرم قادر به پیش‌بینی تکانشگری جوانان دارای خالکوبی است. هم‌چنین باید گفت طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شکست و شرم پیش‌بینی‌کننده معنادار مثبت تکانشگری جوانان دارای خالکوبی است، یعنی با افزایش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه شکست و شرم جوانان دارای خالکوبی؛ تکانشگری آن‌ها افزایش می‌یابد این یافته به نوعی همسو با پژوهش‌های واعظی، خوش روش (۱۳۹۷) است.

این پژوهش نیز با محدودیت‌های نظیر اینکه از ابزارهای خودگزارش‌دهی استفاده شده است و پژوهش حاضر در شرایط همه‌گیری جهانی بیماری کرونا انجام شد و پخش کردن پرسشنامه‌ها به صورت حضوری به دلیل تعطیلی مراکز و فاصله‌گذاری اجتماعی با دشواری همراه بود و در تحقیق حاضر وسعت، تعداد دفعات و شدت خالکوبی بررسی نشده است. بنابراین، در تعمیم نتایج باید جانب احتیاط را رعایت کرد. لذا پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی پژوهش حاضر براساس شدت، تعداد دفعات و وسعت خالکوبی نیز بررسی شود. و از روش‌های دیگر پژوهش مانند مصاحبه یا مشاهده و انجام پژوهش‌های کیفی نیز استفاده شود. هم‌چنین با توجه به نتایج از آنجا که ویژگی‌های شخصیتی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه نقش مهمی در تکانشگری در جوانان دارای خالکوبی ایفا می‌کند، به روان‌شناسان و مشاوران توصیه می‌شود به نقش ویژگی‌های شخصیتی و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در رفتارهای تکانشی افراد دارای خالکوبی توجه کنند و در فرایندهای مرتبط به خانواده و فرزندپروری توجه شود. هم‌چنین از یافته‌های این پژوهش می‌توان برای شناسایی زود هنگام افراد دارای گرایش به رفتارهای پرخطر استفاده کرد؛ بدین صورت که با اجرای آزمون‌های معتبر می‌توان نوجوانان و جوانان مستعد رفتارهای پرخطر را غربال کرد و آموزش‌های لازم را برای آن‌ها در نظر گرفت.

فهرست منابع

- اختیاری، حامد، رضوان‌فرد، مهرناز و مکرری، آذرخش (۱۳۸۷). تکانشگری و ابزارهای گوناگون ارزیابی آن؛ بازبینی دیدگاه‌ها و بررسی‌های انجام شده. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*، ۳(۱۴): ۲۴۷-۲۵۷.
- برنا، محمدرضا، نجمه، حمید و حیاتی، داوود (۱۳۹۵). نقش پیش‌بینی‌کننده‌های ویژگی‌های شخصیت، راهبردهای شناختی تنظیم هیجان، سبک‌های دلبستگی و سیستم‌های مغزی رفتاری در آمادگی فعال و غیر فعال به اعتیاد و تکانشگری، *اعتیادپژوهی*، ۱۰(۳۷): ۱۵۱-۱۷۴.
- پروین، جان (۱۳۹۵). شخصیت، ترجمه محمد جعفر جوادی، پروین کدیور، تهران: آبیژ (نشر اصلی، ۲۰۰۵).
- خدابخشی کولایی، آناهیتا، علیزاده، فاطمه، منصور، لادن، پور ابراهیم، تقی و فلسفی‌نژاد، محمدرضا (۱۳۹۳). حمایت اجتماعی ادراک شده خانواده و دوستان و طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه در نوجوانان پسر و دختر بزهکار و غیر بزهکار. *فصلنامه سلامت اجتماعی*، ۲(۱): ۱۲۰-۱۲۹.
- خوش‌روش، وحید و واعظی، اکرم (۱۳۹۷). بررسی نقش طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه در پیش‌بینی رفتارهای پرخطر دانش‌آموزان. *هفتمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روان‌شناسی آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ایران*.
- رجایی، علیرضا و شفیعی، علی (۱۳۹۱). پرسشنامه سنجش رفتارهای پرخطر.
- سلمانی، بهزاد و حسنی، جعفر (۱۳۹۳). بررسی نقش صفات شخصیتی (وظیفه‌شناسی، سازگاری و هیجان‌خواهی) در رفتارهای پرخطر. *تازه‌های علوم شناختی*، ۱۶(۱): ۱-۱۰.
- گروسی فرشی، میرتقی، طباطبائی، محمود و مهریار، امیر هوشنگ (۱۳۸۰). کاربرد آزمون جدید شخصیتی نئو و بررسی تحلیل ویژگی‌ها و ساختار عاملی آن در بین دانشجویان دانشگاه‌های تهران. *علوم انسانی دانشگاه الزهراء*، ۱۱(۳۹): ۱۷۳-۱۹۸.
- مرادی، علی (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر انگیزه‌های خالکوبی مطالعه مردان کرمانشاه. *پژوهش‌های راهبردی مسائل اجتماعی ایران*، ۶(۱): ۷۳-۹۰.
- یکتا، زینب و رقیبی، مهوش (۱۳۹۴). بررسی خصوصیات شخصیت در افراد معتاد دارای خالکوبی و بدون خالکوبی در کمپ میان مدت. *دومین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی علوم تربیتی و سبک زندگی*. مشهد: انتشارات تربت حیدریه.

- یوسفی، ناصر، اعتمادی، عذرا، بهرامی، فاطمه، احمدی، سید احمد و فاتحی‌زاده، مریم السادات (۱۳۸۹). مقایسه طرح‌واره‌های ناسازگارانه اولیه در همسران مطلقه و عادی به عنوان پیش‌بینی کننده طلاق. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*. ۱۶ (۱) ۲۱-۳۳.
- Barranoff, J., Oei, T.P.S, Cho, S.H. and Kwon, S.M. (2006). Factor structure and internal consistency of the young schema Questionnaire (short form) in korean and Australian sampels. *Journal of Affective Disorders*, 93, 133_140.
- Borna M, Hamid N, Hayati D.(2016). On the Predictive Role of Personality Traits, Cognitive Strategies of Emotion Regulation, Attachment Styles, and Brain-Behavioral Systems in Active & Non-Active Addiction and Impulsiveness Potential. *etiadpajohi*; 10 (37):151-174 (In Persian)
- Ekhtiari, H., Rezvan Fard, M. and Mokri, A. (2008). Impulsivity and its various assessment tools; Review views and reviews. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*.3 (14) 257-247.(In Persian)
- Ghasemi Nazarabadi, M. and Forouzandeh, E. (2019). *A review of various approaches, methods of measuring impulsivity and impulsive behaviors, the first international congress and the fifth national congress on education and health of preschool children*, Tehran.(In Persian)
- Grossi, Farshi, M., Tabatabai, M. and Mehryar, A. H. (2001). Application of the new neo-personality test and analysis of its characteristics and factor structure among students of Tehran universities. *Al-Zahra University Humanities*, 11(39):173 – 198. (In Persian)
- Hoffart, A., Sexton, H., Hedly, L. M., Hovland, O. J. and Holte, A.(2006). The structure of maladaptive schemas : A confirmatory factor analysis and a psychometric evaluation of factor derived scales. *Cognitive therapy and research* , 29(6): 627_644 .
- KhodaBakhshi Kolai, A., Alizadeh, F., Mansour, L., Poor Ebrahim, T. and Falsafinejad, M. R. (2015). Perceived social support of family and friends and early maladaptive schemas in delinquent and non-delinquent adolescent boys and girls. *Social Health Quarterly*, 2 (1): 120-129. (In Persian)
- Khosh Ravesh, V. and Waezi, A. (2019). *Investigating the role of early maladaptive schemas in predicting high-risk behaviors of students*. 7th Iranian Conference on Educational Sciences and Psychology of Social and Cultural Injuries. (In Persian)
- Moeller, S. B., Novaco, R.W. Heinola-Nielsen,V. and Hougaard, H. (2016).Validation of the novaco anger scale-provocation inventory(Danish) with nonclinical, clinical, and offender samples. *Assesment*, 23(5): 624-36.
- Moradi, A. (2018). Investigating the effective factors on tattoo motivations in Kermanshah men. *Strategic Research on Social Issues in Iran*, 6(1).73-90. (In Persian)
- Parvin, J. (2016). *Personality* , translators Mohammad Jafar Javadi, Parvin Kadivar, Tehran: Ayizh Publications (main publication, 2005). (In Persian)
- Rajaei, A. and Shafiee, A. (2012). High risk behaviors questionnaire. (In Persian)

- Rijkeboer, M. M., Van den Bergh, H. and Van den Bout, J. (2005). Stability and discriminative power of the young schema _Questionnaire in a Dutch clinical versus non clinical population. *Journal of Behavior therapy and Experimental psychiatry*, 36, 129_141 .
- Salamani, B. and Hassani, J. (2014). Investigating the role of personality traits (conscientiousness, adaptation and excitement) in high-risk behaviors. *Cognitive Science News*. 16(1): 1-10. (In Persian).
- Stanford, M. S., Mathias, C.w., Dougherty, D. M., Lake, S.L., Anderson, N.E. and Patton, J.H. (2009). Fifty years of the Barratt impulsiveness scale : An update and review. *Personality and individual Differences*, 47(5): 385_395 .
- Tiixin, M. and Guofa, Z. (2018). Self control mediates the relationship between peesonality trait an impulsivity. *Personality and individual Differences*, 129, 70-75.
- Waller, G., Meyer, C. and Ohanian, V.(2001). Psychometric properties of the long & shoet versions of the young schema question native. *Cognitive therapy and Research*, 25 , 137_147.
- Wong, M.M., Nigg, J.T., Zucker, R. A, Puttler, L. I, Fitzgerald, H.E., Jester, J.M. and et al (2006). Behavioral control and resiliency in the onset of alcohol and illicit drug use : a prospective study from preschool to adolescence. *Child Development*; 77(4): 1016_1033 .
- Young, J.E., klosko, J.S. Weishaar, M.E. (2003). *Schema therapy: A practitioner s Guide*, New York. Guilford .translated to Persian by Hassan Hamid pour and Zahra Andooz, Tehran, Arjmand Publication
- Young , J. E.(1999). *Cognitive therapy for personality disorders : A schema_focused approach* . Sarasota , Florida : professional Resource press .
- Yekta, Z. and Raqibi, M. (2016). *Assessing personality traits in addicted people with and without tattoos in a medium-term camp. The Second International Conference on Educational Science Psychology and Lifestyle*. Nashd: Torbat Heydariyeh Publications. (In Persian)
- Yousefi, N., Etemadi, O., Bahrami, F., Ahmadi, S. A. Fatehizadeh, M. S. (2011). Comparison of early maladaptive schemas in divorced and normal spouses as predictors of divorce. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 16 (1) 21-33. (In Persian)

<http://hpsbjournal.iauctb.ac.ir/article/680995.html>

A study on the Relationship between Early Maladaptive Schemas and Five Personality Factors with Impulsivity in Young People with Tattoos

Samira Khebreh¹
Fatemeh Golshani²

Submission Date: 2021- 01- 23 Acceptance Date: 2021- 04-06

Abstract

The purpose of this study is to investigate the relationship between five personality factors and early maladaptive schemas with impulsivity in young people with tattoos. In a descriptive correlational study, 250 young people with tattoos in the age range of 18 to 35 years were selected by purposive sampling. Data were collected using the NeoPersonality Factors Questionnaire (short form) Young's early maladaptive schemas (short form) and Barthes Impulsivity (BIS_ 11). Then data were analyzed using SPSS 26 software. The results showed that there exists a positive significant correlation ship between the early maladaptive schemas of emotional deprivation, abandonment, mistrust, mistreatment, social isolation, shame, failure, dependence, vulnerability to harm and disease, lack of self-development, obedience, emotional inhabitation, self-control and self-consciousness in young people with tattoos. Also there are no significant relationship between personality traits of extroversion, openness and agreement among the initial maladaptive schemas of self – sacrifice, stubbornness, ambition purposefulness and impulsivity in young people with tattoos. Also neurotic variables, failure schemes and shame schemes were able to predict impulsivity in young people with tattoos.

Keywords: Five personality Factors, Tattoo, Early maladaptive Schemas, Impulsivity

¹. M.A Student of Personality Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Islamic Azad University of Central Tehran Branch, Tehran, Iran. khebrehsamira@gmail.com

². Assistant Professor, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch, Tehran, Iran. (Corresponding Author) Fa_golshani@yahoo.com